

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20C/400/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113226838
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2019:6113226838.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobcu 1/ I. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XX, H. H., žalobkyne 2/ I. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XX, H. H., obaja v konaní právne zastúpení Advokátska kancelária GEREG & MESSINGEROVÁ, JUDr. Ján Gereg, advokát, so sídlom Horná Strieborná 4, Banská Bystrica, IČO: 47 253 011 žalobkyne 3/ D. J. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XX, H. H. a žalobkyne 4/ malol. W. G. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XX, H. H., v konaní zastúpené zákonnou zástupkyňou - matkou I. H., navrhovateľkou v 2/ rade proti žalovanému 1/ N. C., nar. XX. 2. XXXX, trvale bytom R. XXXX, okres S., v konaní právne zastúpený JUDr. Ivo Osvald, advokát, so sídlom Trhová 1, Zvolen, IČO: 51 410 907 a žalovanému 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Račianska 62, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 40 000 Eur, žalobkyne 2/ sumu 30 000 Eur, žalobkyňi 3/ sumu 15 000 Eur a žalobkyňi 4/ sumu 15 000 Eur, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

V prevyšujúcej časti vo vzťahu k žalobcovi 1/ súd žalobu zamietá.

Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/ majú nárok na náhradu trov tohto konania v plnej výške voči žalovaným 1/, 2/, ktoré sú žalovaní 1/, 2/ povinní zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/ v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov.

Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť pripojeným príkazom na úhradu súdny poplatok vo výške 5 731,50 Eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť trovy štátu vo výške 224,24 Eur na účet Okresného súdu Banská Bystrica pripojeným príkazom na úhradu v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č. k. 20C/400/2013-477 zo dňa 15. 03. 2016 rozhodol o nároku žalobcov 1/ až 4/ voči žalovaným 1/, 2/ o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 15Co/238/2016-557 zo dňa 30. 01. 2019 potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica v II. výroku a v VII. výroku, rozsudok okresného súdu v III. výroku zmenil a vo výroku V., ktorým zamietol žalobu voči žalobcovi 1/ na priznanie nemajetkovej ujmy výroku VI., ktorým rozhodol o povinnosti žalovaného 1/ zaplatiť žalobcom 2/, 3/, 4/ nemajetkovú ujmu,

vo výroku VII. v časti, ktorou zamietol žalobu voči žalovanému 2/ a vo výrokoch VIII., IX., X., XI., ktorými rozhodol o trovách konania, súdnom poplatku a trovách štátu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3. Predmetom konania vo veci zostala nemajetková ujma žalovaných 1/ až 4/ a rozhodnutie o trovách súdneho konania.

4. Žalobcovia 1/ až 4/ zotrvali na podanej žalobe ohľadne priznania nemajetkovej ujmy.

5. Žalovaný navrhli žalobu v časti nemajetkovej ujmy zamietnuť v celom rozsahu.

6. V konaní nebolo sporné vzhľadom i na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/238/2016 bod 21 rozhodnutia, že žalovaný 2/ je pasívne vecne legitimovaný v konaní o priznanie nemajetkovej ujmy žalobcom s poukazom na body 21 až 25 a v bode 28 rozhodnutia odvolací súd konštatoval, že žalovaný 2/ je pasívne vecne legitimovaný v danom spore i s poukazom na rozsudok NS SR č. k. 6Ncdo/1/2016 zo dňa 31. 07. 2017, ktorý bol na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR konanom dňa 09. 10. 2018 schválený na uverejnenie v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí Súdov SR s právnymi vetami: „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých, obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“.

7. Bola vyriešená i otázka vecnej pasívnej legitimácie žalovaného 1/ odvolací súd uviedol, že námietka žalovaného 1/ nie je dôvodná. Žalobcovia ako oprávnené osoby pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňujú svoje práva podľa ustanovení § 11 a nasledujúce OZ. Zodpovednostným subjektom je subjekt, ktorého konaním boli nemajetkové práva porušené a popri ňom aj prevádzkovateľ motorového vozidla tak ako je to ustálené v judikatúre súdov (NS SR č. k. 3Cdo/228/2012). Protiprávnym konaním žalovaný 1/ inému spôsobil škodu na zdraví a k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/ a preto je daná jeho pasívna vecná legitimácia v konaní o ochranu osobností a náhradu nemajetkovej ujmy (bod 31 rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/238/2016).

8. Okresný súd Banská Bystrica v rozhodnutí priznal nemajetkovú ujmu žalobkyni 2/ vo výške 15 000 Eur, žalobkyni 3/ vo výške 5 000 Eur a žalobkyni 4/ vo výške 5 000 Eur a vo vzťahu k žalobcovi 1/ nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 100 000 Eur zamietol.

9. Z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/238/2016 bodu 30 v tejto časti rozsudok zrušil z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci s tým, že opätovne rozhodne o nároku žalobcov 2/ až 4/ ohľadne nemajetkovej ujmy a zaviazá solidárne žalovaných 1/, 2/ k jej úhrade a posúdi jej výšku. Žalobcami 2/ až 4/ uplatňovanú nemajetkovú ujmu odvolací súd považoval za primeranú a opodstatnenú vzhľadom na vykonané dokazovanie.

10. Po rozhodnutí druhoinštančného súdu žalobcovia zotrvali na svojich vyjadreniach k nemajetkovej ujme.

11. Žalovaný 2/ uviedol, že predmetom sporu je nemajetková ujma, ktorej sa žalobcovia domáhajú v zmysle žaloby doručenej dňa 27. 09. 2013 a to žalobca 1/ vo výške 75 000 Eur v zmysle rozšírenia žaloby podanej dňa 05. 11. 2014 sú odporcovia povinný uhradiť žalobcovi 1/ sumu 100 000 Eur, žalobkyni 2/ sumu 30 000 Eur a žalobkyniam 3/, 4/ sumu po 15 000 Eur spolu s úrokom z omeškania.

12. Žalovaný 2/ vzniesol námietku premlčania. Žalobca 1/ sa domáha svojho nároku voči žalovanému 2/ titulom eurokomfortného výkladu pojmu škoda na základe § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. v zmysle ktorého náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Keďže okresný súd je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a tento zdieľa právny názor, že nemajetková ujma je krytá poistením v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z.

a nemajetkovú ujmu tvoriacu predmet tohto sporu je potrebné považovať za škodu vznášajú námiatku premičania, keď žalobca 1/ a žalobkyne 2/ až 4/ si podľa názoru žalovaného 2/ uplatnili svoj nárok v sume presahujúcej 75 000 Eur až po uplynutí subjektívnej dvojročnej premičacej doby v zmysle § 106 ods. 1 OZ písomným podaním, ktoré doručili súdu dňa 05. 11. 2014.

13. Žalobca 1/ bol priamym účastníkom dopravnej nehody dňa 07. 11. 2011 pri ktorej mu žalovaný 1/ zasiahol do osobnostných práv, týmto dňom mu bola spôsobená nemajetková ujma, ktorú pre účely tohto sporu ako aj poistného krytia vydáva za škodu. O osobe škodcu sa dozvedel dňa 08. 11. 2011 keď bolo žalobkyňi 2/ zaslané oznámenie o začatí trestného stíhania a vznesenia obvinenia voči žalovanému 1/, najneskôr dňa 30. 07. 2012, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4T/73/2012. Rozšírenie žaloby bolo na súd doručené až dňa 05. 11. 2014 je nárok žalobcovi v sume presahujúcej 75 000 Eur uplatnený po márnom uplynutí dvojročnej premičacej doby, ktorá uplynula dňa 08. 11. 2013, najneskôr dňa 30. 07. 2014.

14. Žalovaná 2/ poukázala na rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 8Co/106/2018 zo dňa 29. 06. 2018, v ktorom je uvedené „v zmysle § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému, poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať“. Na premičanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premičanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Podľa § 106 OZ sa právo na náhradu škody premičí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Odvolací súd v súvislosti s posudzovaním premičania sa stotožnil s okresným súdom v aplikácii § 106 ods. 1 OZ a potom posúdením začiatku subjektívnej dvojročnej premičacej doby. Odvolanie žalobcov namietajúcich nesprávne právne posúdenie veci odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Aj podľa odvolacieho súdu sa právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch premičuje vo všeobecnej trojročnej premičacej lehote, keďže ide o nárok na náhradu škody. Odvolací súd nevidel právny dôvod posudzovať námiatku premičania vo vzťahu k žalovanému 1/ a žalovanému 2/ rozdielne keď ide o nárok považovaný za náhradu škody. Nie je možné na jednej strane konštatovať, že nemajetková ujma je škodou na účely zákona č. 381/2001 Z. z. a na druhej strane aplikovať premičanie vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy.

15. Žalovaný 2/ k súbehu nemajetkovej ujmy a odškodnenia z titulu SSU uviedol, že žalobca 1/ do dnešného dňa obdržal od žalovaného 2/ titulom náhrady za bolestné a SSU sumu 98 931,40 Eur. Pri škode na zdraví nemajetková ujma je krytá cez zákon č. 437/2004 Z. z.. Bolestné a SSU sú jedinými nárokmi nemajetkovej ujmy odškodňované podľa § 444 OZ. Aj nároky v oblasti zdravia, súkromia a rodinného života pokrýva uvedený zákon, pretože poskytuje náhradu pre obmedzené možnosti poškodeného nielen v živote, ale aj v spoločnosti. Nárok, ktorého sa žalobca 1/ domáha cez ustanovenie § 11 a nasledujúce OZ sa uplatňuje v rámci odškodňovania SSU.

16. Odvolací súd sa v rozsudku č. k. 15Co/238/2016 priklonil k záveru, ku ktorému dospel NS SR v rozsudku zo dňa 28. 05. 2014 č. k. 7Cdo/65/2013 a uviedol, že „právo na ochranu osobnosti primárne poskytuje ochranu pred zásahmi do psychicko-morálnej integrity osoby, pričom právo na bolestné a SSU poskytuje prevažne ochranu pri zásahoch do fyzickej integrity jednotlivca. Žalovaný 2/ uvádza, že s týmto názorom nie je možné súhlasiť s poukazom na prílohu k zákonu č. 437/2004 Z. z., ktorá obsahuje hodnotenie položiek prislúchajúcich následkom poškodenia zdravia prejavujúcich sa v psychickej sfére poškodeného. Ide o položku č. 253 - vážne mozgové a duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy, položka č. 254 - vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy a položka č. 255 - vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií. Žalobca 1/ bol odškodnený za SSU aj následkami za položku č. 253 spolu 1560 bodov, čomu zodpovedá istina 36 784,80 Eur už po zvýšení súdom o 50 %. Z dôvodu, že tieto nároky sú síce úplne samostatné ale si konkurujú, keď sú hodnotené na základe z časti totožných a z časti veľmi podobných skutkových tvrdení na ich uplatnenie je potrebné poskytnúť súdu také skutkové tvrdenia k následkom poškodenia zdravia, aby bolo možné odlíšiť nárok na náhradu škody na zdraví a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Inak by dochádzalo k flagrntnému porušeniu všeobecnej právnej zásady „non bis in idem“ ako aj princípu proporcionality. Nie je možné, aby sa osoba dotknutá na zdraví snažila cestou ochrany osobnosti nahradzovať alebo navyšovať nároky na bolestné a SSU, nakoľko možnosť uplatnenia týchto špeciálnych nárokov vylučuje možnosť duplicitného uplatnenia nárokov všeobecných. Žalovaný 2/ poukázal na rozsudok Vrchného soudu Olomouc č. k. 1Co/2/2010 zo dňa 05. 05. 2010, z ktorého vyplýva, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa

§ 13 ods. 2, 3 OZ a nároky na náhradu škody na zdraví za bolesť a SSU podľa § 444 ods. 1 OZ sú samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby a nie je ich možné uplatniť na základe totožných skutkových tvrdení. Z vykonaného dokazovania nevyplývajú také skutkové tvrdenia, ktoré by zakladali opodstatnenosť uplatnenia nemajetkovej ujmy a už vôbec nie vo výške 75 000 Eur. Vyjadrenia žalobcu 1/ k nemajetkovej ujme boli sústredné len na pasívnu legitimáciu žalovaného 2/ - Vyjadrenie zo dňa 29. 11. 2013 a zo dňa 02. 09. 2014. Dôvody, o ktoré opierajú žalobcovia rozšírenie žaloby o nemajetkovú ujmu spočívajú v záveroch Krajského súdu Nitra č. k. 9Co/330/2012, ktorý je pre dané konanie irelevantný, vychádza z iných skutkových tvrdení. Žalobca 1/ si svoj nárok uplatňuje na základe totožných skutkových tvrdení ako si uplatňoval nároky na SSU vrátane jeho zvýšenia.

17. Žalobca 1/ žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo sa domáha nemajetkovej ujmy v danej výške, ktorá je vysoko nadhodnotená aj keď súd určuje výšku peňažného zadosťučinenia voľnou úvahou s ohľadom na závažnosť zvykutej ujmy a okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo. Treba mať na zreteli súčasne požiadavku primeraného zadosťučinenia, ktoré má zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, ale aj požiadavku proporcionality a teda výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na pôvodcu zásahu likvidačne. Dôkazné bremeno je na žalobcovi 1/. K výške uplatneného nároku žalovaný 2/ poukázal na súdne rozhodnutia NS SR č. k. 4Cdo/139/2011, kedy súdy priznali rodičom zomrelého dieťaťa pri dopravnej nehode 15 000 Eur, č. k. 1Cdo/77/2009, kde bolo priznané za úmrtie syna a brata 6 638,78 Eur a na iné rozhodnutia súdov SR. Tiež je potrebné zdôrazniť, že žalovaný 1/ nezasiahol do osobnostných práv žalobcu 1/ úmyselne. Jeho konanie bolo vyhodnotené ako nebanlivostné. Požadované peňažné odškodnenie vo výške 75 000 Eur je zjavne neprimerané aj k úprave odškodňovania obetí násilných trestných činov, ktoré upravuje zákon č. 215/2006 Z. z. v znení zákona č. 79/2008 Z. z.. Z uvedených predpisov v prípade usmrtienia poškodenej osoby oprávneným patrí odškodnenie vo výške 50 násobku minimálnej mzdy, ktorá sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom. Pokiaľ by sa uvedené malo analogicky aplikovať na prejednávajúcu vec je potrebné vychádzať z výšky minimálnej mzdy v roku 2011, kedy došlo k zásahu. Pri výške minimálnej mzdy 317 Eur by výška náhrady pre všetkých oprávnených bola maximálne 15 850 Eur.

18. Žalobca okrem morálneho zadosťučinenia, ktorého sa mu dostalo právoplatným odsúdením žalovaného 1/ v trestnom konaní bol odškodnený aj za nemajetkovú ujmu, keď obdržal celkovo sumu 98 931,40 Eur za bolestné a SSU. Z toho dôvodu žalovaný 2/ navrhol žalobu voči žalobcovi 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy zamietnuť.

19. Žalovaný zároveň uviedol, že namieta solidárnu zodpovednosť žalovaného 1/ a žalovaného 2/, keďže žalobcovia požadujú plnenie spoločne a nerozdielne od žalovaných. Žalovaný 2/ má za to, že výrok v zmysle § 438 ods. 1 OZ právne neobstojí. Solidárna zodpovednosť sa uplatňuje vtedy, keď škodu spôsobilo spoločne viac škodcov. Žalovaní nie sú v postavení viac škodcov, kedy by vznikla solidárna zodpovednosť zo zákona, ale každý žalovaný je vo vzťahu k žalobcovi v osobitnom a samostatnom právnom vzťahu, ide o zodpovednosť žalovaných popri sebe.

20. Žalobu v časti uplatnených úrokov z omeškania z nemajetkovej ujmy navrhol zamietnuť, keďže povinnosť zaplatiť jej náhradu vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia a až uplynutím takto určenej lehoty sa dlžník dostáva do omeškania (rozsudok NS SR č. k. 6Cdo/185/2011).

21. Žalovaný k predloženej správe zo psychologickej starostlivosti zo dňa 17. 04. 2019 uviedol, že žalobcovia túto správu predložili. Zároveň poukázali na správu zo dňa 23. 09. 2014 vypracovanú tiež psychológom Máriou Homolovou a jej závery sú totožné so správou zo dňa 17. 04. 2019, z čoho vyplýva, že zdravotný stav žalobcu 1/ je nemenný od roku 2014.

22. Žalobcovia k vyjadreniu žalovaného 2/ uviedli, že poukazujú na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/238/2016 (str. 12 prvý odsek). K ostatným právnym úvahám z bodu II. vyjadrenia žalovaného 2/ odkazujú na právne vyhodnotenie situácie rozhodnutím druhoinštančného súdu. K vnesenej námietke premĺčania ide o stav vyvolaný psychicko-morálnym zásahom do integrity osoby je to stav trvalý ako to vyjadruje správa zo psychologickej starostlivosti, prispôsobovanie argumentácie o premĺčaní je účelového charakteru, na takúto námietku nie je možné prihliadať. Návrh bol podaný dňa 01. 08. 2013, k udalosti došlo dňa 07. 11. 2011. Liečebný proces, ktorý ustaloval zdravotný stav a nároky vo vzťahu k bolestnému a SSU sa dlhodobo stabilizoval a až po jeho stabilizácii

bolo možné ustáliť stav, ktorý vyplýva zo zásahu do psychicko-morálnej integrity osoby. Nejedná sa o premlčanie nároku tak ako to uvádza žalovaný 2/. Pokiaľ ide o škodu aj nemateriálnej povahy a kto za ňu zodpovedá sa žalobcovia dozvedajú až z rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4T/73/2012 zo dňa 30. 07. 2012.

23. Na pojednávaní právny zástupca žalobcov uviedol, že žaloba na náhradu nemajetkovej ujmy bola podaná v trojročnej premlčacej lehote, ktorú je potrebné aplikovať na daný nárok a plyní od vynesenia prvostupňového rozsudku od 15. 03. 2016 vzhľadom na výrok, kedy bolo priznané žalobcovi 1/ zvýšenie SSU. Od uvedeného dňa beží premlčacia lehota. Zdravotný stav žalobcu 1/ sa v podstate nezmenil. Nefunguje v rodine ako manžel, ako otec, s deťmi nevie žiť športovo, učiť sa s nimi, chodiť na kultúru, keďže je ležiaci. Nefunguje žiadna otcovská činnosť takisto ani vo vzťahu k manželke a v porovnaní pred a po dopravnej nehode je výrazne zhoršená kvalita života celej rodiny.

24. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

25. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

26. Podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

27. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

28. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

29. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

30. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. poisťovník má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu:

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,
- d) ušlého zisku.

31. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 z. z. náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať.

32. Žalobcovia 1/ až 4/ si uplatnili nárok na nemajetkovú ujmu, a to žalobca 1/ vo výške 100 000 Eur, žalobkyňa 2/ vo výške 30 000 Eur, žalobkyne 3/ a 4/ po 15 000 Eur za porušenie ich práva na súkromie s poukazom na § 11 a § 13 ods. 2 OZ, a to v dôsledku konštatovaných skutočností vyplývajúcich z rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4T/73/2012. Poškodením zdravia žalobcu 1/ ide o stav, ktorý je nezvratný s nulovou šancou na zlepšenie. Došlo k zásahu do ich súkromia, do rodinného života, pretože udalosťou z dopravnej nehody bol spôsobený nenapraviteľný následok, vznikla situácia, ktorá od základu zmenila ich život v plnohodnotnej rodine, celistvosť rodiny, radosť zo života, ktorá bude vždy poznačená dôsledkami dopravnej nehody. Žalobkyňiam 3/ a 4/ sa žalobca 1/ ako otec nebude môcť venovať v podstate v takom rozsahu ako pred nehodou. Žalobkyňa 2/ musí byť každodenne k

dispozícii v starostlivosti o žalobcu 1/ a teda celý ich ďalší život bude determinovaný potrebami žalobcu 1/. V konaní bolo zistené, že mladšia dcéra otca navštevuje denne, on v podstate s nimi netrávi čas tak, že by sa im venoval, lebo toho nie je schopný. Staršia dcéra navštevuje psychológa.

33. Súd pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy musí mať preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že nestačí zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ najmä z hľadiska intenzity trvania rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých na postavení žalobcov v rodine a v spoločnosti, ak došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby, či je vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Základnými predpokladmi pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2, 3 OZ je protiprávny zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, zníženie dôstojnosti a vážnosti osoby v značnej miere a príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnostnej sféry a znížením dôstojnosti v spoločnosti. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd, pričom výška peňažného zadosťučinenia musí byť primeraná avšak je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri svojom rozhodovaní musí vychádzať z dvoch kritérií, a to závažnosti vzniknutej ujmy, pričom sa predpokladá, že čím je závažnejšia táto ujma, čo do svojho rozsahu trvania dôsledkov tým vyššia bude aj jej náhrada a z okolností, ku ktorým došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby.

34. Žalovaní 1/, 2/ vzniesli v konaní námietku premlčania nároku uplatnenie nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobcovi 1/ nad sumu 75 000 Eur a vo vzťahu k žalobkyniam 2/, 3/, 4/ v celom rozsahu z dôvodu, že je potrebné aplikovať dvojočnú premlčaciu dobu. Žalobca 1/ si uplatnil svoj nárok vo výške 75 000 Eur titulom nemajetkovej ujmy žalobou doručenou na tunajší súd dňa 27. 09. 2013. Žalobca 1/ a žalobkyne 2/, 3/, 4/ si uplatnili náhradu nemajetkovej ujmy podaním označené ako rozšírenie žaloby doručené súdu dňa 05. 11. 2014.

35. Súd aplikoval podľa § 101 OZ trojočnú premlčaciu dobu, ktorá plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Počiatok plynutia všeobecnej trojočnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (uznesenie NS SR č. k. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17. 02. 2011).

36. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 OZ predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobností fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Je to obsah nároku a nie predmet jeho ochrany, čo robí pre povahu nároku rozhodujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky.

37. Súd mal za to, že neoprávneným zásahom v danom konaní bola dopravná nehoda, pri ktorej došlo k vzniku nemajetkovej ujmy žalobcov 1/ až 4/. K dopravnej nehode došlo dňa 07. 11. 2011, kedy žalovaným 1/ bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov. Týmto dňom im bola spôsobená nemajetková ujma. O osobe škodcu sa dozvedeli dňa 08. 11. 2011, keď bolo žalobkyni 2/ zaslané oznámenie o začatí trestného stíhania a vznesenia obvinenia voči žalovanému 1/. Prvýkrát teda žalobkyne mohli uplatniť svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy dňa 08. 11. 2011. Súd mal za to, že od tejto doby začala plynúť všeobecná trojočná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 08. 11. 2014. Súd potom mal za to, že nárok si žalobcovia 1/ až 4/ uplatnili v zákonom stanovenej trojočnej premlčacej dobe.

38. Súd sa nestotožnil s názorom, že na nemajetkovú ujmu sa vzťahuje dvojočná premlčacia lehota s poukazom na vyjadrenie žalovanej 2/, ku ktorej sa pripojil žalovaný 1/. Do konania nebolo predložené rozhodnutie, ktoré by bolo pre súd záväzné a vyslovené Najvyšším súdom SR, že na nemajetkovú ujmu uplatňovanú z dopravných nehôd sa bude vzťahovať dvojočná premlčacia lehota podľa § 106 ods. 1 OZ.

39. Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku č. k. 15Co/238/2016-557 zo dňa 30. 01. 2019 v bode 19 k nároku na priznanie nemajetkovej ujmy žalobcu 1/ vo výške 100 000 Eur uviedol, že námietku žalobcu 1/ voči výroku rozsudku, ktorým mu nárok zamietol považuje za dôvodnú. V bode 19 druhoінстанčný súd

uviedol, že v slovenskej právnej praxi sa objavili dva protichodné názory na okruh nárokov v súvislosti s poškodením zdravia (spravidla spôsobeným dopravnou nehodou). Podľa názoru Najvyššieho súdu SR vysloveného v rozsudku zo dňa 28.05.2014 sp. zn. 7Cdo/65/2013 - publikované v Zbierke stanovísk NS a súdov SR pod R1/2015, je možné pri poškodení zdravia uplatňovať popri sebe i nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež nárok na náhradu škody podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. § 444 Občianskeho zákonníka. Uplatnením každého z týchto nárokov sa odškodňuje (zmiernuje) obsahovo iná ujma na strane dotknutej osoby. Podľa druhého (opačného názoru) je nemajetková ujma krytá v slovenskej právnej úprave cez ustanovenia Zákona o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, v zmysle ktorého názoru sú nemajetková ujma a sťaženie spoločenského uplatnenia nárokmi nemajetkovej povahy odškodňované podľa § 444 Občianskeho zákonníka. Vychádza sa z toho, že nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia má povahu špeciálnej úpravy vo vzťahu k ochrane osobnosti (k tomuto opačnému názoru sa priklonil Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. I.ÚS 426/2014 - 31 zo dňa 13. 08. 2014). Z hľadiska presvedčivosti a legálnej konformnosti sa odvolací súd prikláňa k záveru, ku ktorému dospel Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 28. 05. 2014 sp. zn. 7Cdo/65/2013 - publikované v Zbierke stanovísk NS a súdov SR pod R1/2015. Z koncepcie právnej úpravy, ktorá rozlišuje medzi inštitútom ochrany osobnosti a náhrady škody vyplýva, že nároky majúce základ týchto inštitútov sú samostatné a vzájomne nezávislé. Každý z týchto inštitútov poskytuje ochranu iným zložkám v rámci duševnej integrity jednotlivca. Právo na ochranu osobnosti primárne poskytuje ochranu pred zásahmi do psychicko-morálnej integrity osoby, pričom právo na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia poskytuje prevažne ochranu pri zásahoch do fyzickej integrity jednotlivca. Tieto nároky je preto potrebné považovať za rovnocenné a samostatné. Nie je možné vylúčiť, že jedným konaním budú súčasne naplnené predpoklady zodpovednosti za zásah do osobnostných práv ako aj podmienky na náhradu škody. Správnosť záveru komentovaného rozhodnutia potvrdzuje aj česká súdna prax (uznesenie NS ČR, sp. zn. 30Cdo/154/2007 zo dňa 28.06.2007). Rovnocennosť, rôznorodosť a koncepčná samostatnosť vylučuje ponímanie vzťahu týchto inštitútov ako vzťahu všeobecného a osobitného. Na viac v tomto smere nie je zrejmé z akého dôvodu je práve nárok na náhradu škody špeciálnou úpravou a ustanovenia o ochrane osobnosti všeobecnou úpravou. Rovnako nie je na mieste argumentácia zásadou non bis in idem, pretože v danom prípade ide o súbeh nárokov obdobne ako je tomu pri jednočinnom súbehu v trestnom práve, kde jedným konaním možno naplniť viacero skutkových podstát trestného činu, t.j. jeden skutok možno subsumovať a posúdiť z hľadiska naplnenia viacerých skutkových podstát. Preto nie je vylúčené, aby napr. v dôsledku spôsobenia dopravnej nehody spojenej so zásahom do práva na ochranu zdravia vznikli dotknutej osobe nároky vyplývajúce z ustanovení o náhrade škody ako aj ustanovení o ochrane osobnosti. Tomuto výkladu nasvedčuje aj vyššie uvedený rozdielny účel oboch inštitútov, ktoré sledujú odstránenie, resp. zmiernenie iného druhu ujmy, rozličné predpoklady zodpovednosti (objektívna verzus subjektívna zodpovednosť), odlišný výpočet výšky náhrady spôsobenej ujmy a pod. Zo žiadneho ustanovenia zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona o Národnej rade SR č. 273/1994 Z. z. nemožno vyvodit', že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného. Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nestotožnil so záverom okresného súdu, v zmysle ktorého si osoba poškodená na osobnostných právach nemôže popri nároku na náhradu škody na zdraví uplatňovať zákonný nárok na náhradu ujmy spôsobenej na jej osobnostných právach, ak tieto nároky vznikli z tých istých skutkových okolností, resp. v dôsledku toho istého protiprávneho konania, a preto rozhodnutie okresného súdu v tejto časti zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie ohľadom uplatneného nároku žalobcu 1/ podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

40. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv) a príčinná súvislosť medzi ujmom a protiprávnym konaním.

41. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citované a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života môže porušením práva jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, respektíve práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňovať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová

ujma. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo dňa 21. 06. 1988 vo veci H. konštatoval „z pojmu rodina, na ktorom je založený Článok 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso jure súčasťou tohto vzťahu. Z toho dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa rodinnému životu, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na citových väzbách.

42. V konaní bolo preukázané, že zdravotný stav žalobcu 1/ je fatálne poškodený, neumožňuje mu samostatné fungovanie v bežnom živote, neumožňuje mu uvedomovať si vzťahy s manželkou a deťmi, na ktoré je úplne odkázaný a nemá žiadne možnosti uplatnenia sa ani perspektívu zlepšenia zdravotného stavu, ktorý sa považuje za ustálený a v prípade poškodenia mozgu sa bude len zhoršovať. Súd mal v konaní za nesporné, že konaním žalovaného 1/ došlo k zásahu do súkromia osobnosti žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, keď protiprávnym konaním manžel a otec bol vážne poškodený na svojom zdraví, bol uznaný za invalidného a ide o trvalý stav. U žalobcov 2/ až 4/ predmetná ujma spôsobila pocit stresu, šoku, smútku, straty zo spoločenstva s milovanou osobou a táto strata je o to horšia, že ide o nemenný fatálny zdravotný stav, ktorý musia vnímať dennodenne. Tento stav zasahuje do života všetkých účastníkov na strane žalobcu 1/. Žalobkyňa 2/ musí zvládnuť kompletnú starostlivosť o manžela, zároveň o deti, rodinu a nahradiť ho ako otca v tejto rodine. V konaní bolo preukázané, že boli vzťahy v rodine dobré, vytvárali šťastnú a harmonickú rodinu a zmenil sa celý život rodiny. Je nesporné, že celý ich ďalší život bude determinovaný potrebami žalobcu 1/ a žalobca 1/ už nemá možnosť fungovať v rodine ako plnohodnotný manžel a otec, keďže je absolútne odkázaný na starostlivosť. Žalobkyňa 3/ je v starostlivosti psychologickej ambulancie. Do konania bolo predložené potvrdenie psychologickej ambulancie, že je v opätovnej pravidelnej psychoterapeutickej starostlivosti z dôvodu psychosomatických ťažkostí, v pozadí je strach dieťaťa o svojich blízkych, znížená sebaistota v sociálnych situáciách a obava z budúcnosti. Súd mal za to, že u žalobkyň 2/ až 4/ vznikla nemajetková ujma v dôsledku porušenia ich práva na súkromie, na rodinný život, došlo k zásahu do ich integrity tým, že im bola spôsobená trvalá psychická trauma, nebudú sa naďalej rozvíjať vzájomné, citové, morálne a sociálne väzby. Zmenilo sa citové zázemie tak vo vzťahu k manželke ako k deťom. Deti už nebudú môcť prežívať s otcom všetky aktivity, ktoré im sprostredkoval, o tieto budú navždy ochudobnené. Súd mal za to, že medzi žalobcami existovali sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života a na základe porušenia práva jednej z nich, a to žalobcu 1/ došlo k nedovolenému zásahu i do práva na súkromie žalobcov 2/ až 4/. Bola im spôsobená ujma, ktorá úplne bráni napĺňať ich citové potreby. Citová ujma zároveň rozvíjať zväzok detí a rodiča, t. j. rodinný život a teda utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na citových väzbách. V danom prípade nedošlo len k prechodnému vplyvu nehody na súkromný a rodinný život žalobcov 1/ až 4/, ale jedná sa o stav nemenný vzhľadom na zdravotný stav žalobcu 1/, ktorý ako manžel a otec nie je schopný poskytovať adekvátnu starostlivosť rodine, byť oporou manželke v rozsahu vzájomných práv a povinností, ktoré sú vlastné manželskému zväzku. Zabezpečovať výchovu a výživu svojim deťom, byť im oporou ako otec a rozvíjať si s nimi vzájomné vzťahy. Súd mal potom za to, že v danom prípade nie je postačujúce poskytnutie morálnej satisfakcie a preto priznal žalobcom nemajetkovú ujmu, keďže intenzita zásahu do súkromného a rodinného života všetkých dotknutých osôb je značná a nenapraviteľná. Súd žalobcovi 1/ priznal nemajetkovú ujmu vo výške 40 000 Eur, žalobkyňi 2/ sumu 30 000 Eur, žalobkyňi 3/, 4/ každej po 15 000 Eur. Súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy voči žalobkyňiam 2/ až 4/ poukazuje na vyslovený právny názor odvolacím súdom v rozhodnutí č. k. 15Co/238/2016 v bode 32 posledná veta.

43. Čo sa týka vyslovenia druhoinštančným súdom v bode 30 rozhodnutia, že okresný súd opätovne rozhodne o nároku žalobcov 2/ až 4/ ohľadom nemajetkovej ujmy a zaviazá solidárne žalovaných 1/, 2/ k jej úhrade súd mal za to, že žalovaní 1/, 2/ nezodpovedajú za nemajetkovú ujmu spoločne a nerozdielne. Na strane žalovaného vystupujú dva subjekty, a to fyzická osoba žalovanej 1/ a ako žalovaný 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s. a je potrebné posúdiť o aké procesné spoločenstvo na strane žalovaných 1/, 2/ sa jedná. V civilnom sporovom konaní v prípade plurality subjektov na jednej procesnej strane vzniká tzv. procesné spoločenstvo (§ 75 a nasledujúce CSP). Zákon rozlišuje tri druhy procesného spoločenstva. Ide o tzv. samostatné spoločenstvo, ktorým je podľa § 76 CSP procesné spoločenstvo, v ktorom ide o samostatné práva a povinnosti a každý koná sám za seba a súd rozhoduje o každom nároku o povinnosti samostatne. Zákon rozoznáva tzv. nerozlučné spoločenstvo, ktorým je podľa § 77 CSP procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa

rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný a procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných. Zákon rozoznáva tzv. nútené spoločenstvo, ktorým je podľa § 78 CSP procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu.

44. Na rozlíšenie, o aký typ procesného spoločenstva v konkrétnom spore ide je určujúca povaha predmetu sporu vyplývajúca z hmotného práva. V danom prípade z právnej úpravy, ktorú je potrebné aplikovať na vzájomný vzťah žalovaného 1/ a žalovanej 2/ t. j. zo zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov nevyplýva, že by predmet konania nemohol byť prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému z nich (rozsudok NS SR č. k. 3Cdo/18/2016 zo dňa 22. 06. 2016). Medzi žalovanými 1/ a 2/ ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov (uznesenie Krajského súdu Trenčín č. k. 5Co/119/2017). Právo žalobcov na zaplatenie nemajetkovej ujmy voči žalovaným 1/, 2/ vzniknú z rozličných právnych dôvodov, preto sa nejedná o spoločný záväzok žalovaných a potom súd nerozhodoval o ich povinnosti nahradiť nemajetkovú ujmu spoločne a nerozdielne, ale tak, že v prípade plnenia jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť plnenia druhého žalovaného. Súd nie je viazaný návrhom žalobcov, aby žalovaným bola uložená solidárna povinnosť s poukazom na uznesenie NS SR č. k. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20. 04. 2011, rozhodnutie NS SR č. k. 1Co/2/1998).

45. Pokiaľ súd rozhodoval o výške nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobcom 1/ až 4/ je výlučne na posúdení súdu a súd je povinný prihliadnúť na okolnosti konkrétneho prípadu, závažnosť vzniknutej ujmy v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd má za to, že obmedzenie legislatívnym určením hornej hranice náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to zásahom legislatívnej moci do výkonu súdnych právomocí nie je v demokratickom právnom štáte akceptovateľný. Pojem škoda zahŕňa aj škodu morálnu a z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu konštruovaná ako zodpovednosť absolútna, ktorú zákonom nemožno vylúčiť, obmedziť ani zúžiť.

46. V prevyšujúcej časti súd žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy presahujúcu uplatnenú sumu zamietol a mal za to, že priznaná náhrada je adekvátna, primeraná, zodpovedajúca všeobecnej predstave spravodlivosti.

47. Súd žalobu v časti o priznanie úroku z omeškania žalobcom 1/ až 4/ z priznanej nemajetkovej ujmy zamietol z dôvodu, že povinnosť zaplatiť nemajetkovú ujmu vzniká až na základe súdneho rozhodnutia a preto sa žalovaný 1/, 2/ nemohli dostať do omeškania s plnením z dôvodu, že neuplynula určená lehota na plnenie a až v prípade, že v danej lehote povinný subjekt si svoju povinnosť nesplní dostáva sa do omeškania s poukazom na ustanovenie § 517 ods. 2 OZ (rozsudok NS SR č. k. 6Cdo/185/2011).

48. Žalobcom 1/ až 4/ súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške voči žalovaným 1/, 2/ podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, a to z prisúdenej sumy nie zo sumy žalovanej. V danom prípade nejde o procesne neúspešných žalobcov, ak im bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, ktorých nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Žalobcovia 1/ až 4/ boli úspešní v základe nároku, ktorým bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a keďže rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu nebolo by spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobkyne, aby svoju ujmu podceňovala iba z dôvodu, aby nemusela hradiť trovy konania.

49. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení rozhodol súd o povinnosti žalovaných 1/, 2/ zaplatiť na účet Okresného súdu Banská Bystrica súdny poplatok vo výške 5 731,50 Eur. Žalobcovia 1/ až 4/ sú oslobodený od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. j/ a i/, v konaní boli úspešní a poplatková povinnosť podľa výsledku konania prešla na žalovaných 1/, 2/, ktorí nie sú oslobodení od platenia súdneho poplatku. Súd potom uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť súdny poplatok z priznaného nároku, a to zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, úrazovej renty, liečebných nákladov vo výške 7 431,80 Eur. Podľa § 7 ods. 5 zákona o súdnych poplatkoch ak ide o opakujúce sa plnenie na neurčitý čas na dobu života alebo čas dlhší ako tri roky za cenu plnenia sa považuje trojnásobok ceny ročného plnenia a preto súd z priznanej úrazovej renty považoval za základ pre zaplatenie poplatku sumu 10 054,80 Eur (renta 279,30 Eur) čo spolu s vyššie uvedenými nárokmi je základ súdneho poplatku 45 531,40 Eur a podľa Sadzobníka súdnych poplatkov Položky č. 1 písm. a/ z uvedenej ceny 6 % najmenej 16,50 Eur a súdny poplatok predstavuje sumu 2 731,50 Eur.

50. Žalovaným 1/, 2/ uložil súd povinnosť zaplatiť súdny poplatok podľa § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch Z. z. z dôvodu uloženej povinnosti zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ nemajetkovú ujmu spolu vo výške 100 000 Eur. Podľa Sadzobníka súdnych poplatkov súd o výške súdneho poplatku rozhodol podľa Položky č. 7b, ktorá predstavuje 3 % z priznanej sumy, čo predstavuje súdny poplatok vo výške 3 000 Eur.

51. Vo veci súd nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru ekonómia a manažment z dôvodu uplatnených nárokov žalobcom 1/, ktoré boli sporné. Vo veci bol podaný znalecký posudok. Uznesením č. k. 20C/400/2013-336 zo dňa 27. 10. 2015 bola znalkyni priznaná odmena za znalecké dokazovanie v sume 19,84 Eur a uznesením zo dňa 02. 10. 2015 odmena vo výške 504,40 Eur, a to zo zloženej zálohy, ktorú zložili žalovaní 1/,2/ vo výške 300 Eur a § 204,40 Eur bolo zaplatené z rozpočtových prostriedkov súdu spolu so sumou 19,84 Eur. Uznesenia nadobudli právoplatnosť dňa 18. 11. 2015 a 19. 11. 2015. Súd uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Banská Bystrica sumu 224,24 Eur vzhľadom na vyššie uvedené ako neúspešným stranám sporu. U žalovaných nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštneho predpisu.